

Többgenerációs családi ünnep – 50 éves a III. Béla Gimnázium

Interjú Balázsné Györek Zsuzsanna igazgatóval

Nagyszabású bállal ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. Jubileumi évkönyvet szeretnének kiadni, s készülnek az országos rajzversenyre, amelynek az intézmény ad otthont. A jubileumi programok és a múltidézés mellett őszintén vallott az iskolához fűződő érzelmeiről Balázsné Györek Zsuzsanna, az ünneplők „családfője”.

A bál

– *Ötvenéves jubileumát ünnepli az intézmény, ennek a tiszteletére rendeztek egy bált február 11-én. Ez az időpont kötődik valamilyen módon a gimnázium elindulásához?*

– Nem kötődik az induláshoz, azért tettük erre az időpontra, mert nálunk a hagyományos Béla Bál január végén, február elején szokott lenni, tehát a bál időszakába kapcsolódik bele. A tanév elején már elindítottuk az ötvenéves jubileumi évfordulóhoz kötődő események sorozatát, de ez volt az első igazán nagy rendezvényünk, ami a régi diákokkal, régi tanárokkal, új diákokkal, szülőkkel, régi szülőkkel együtt volt.

– *Ősszel indult az iskola 1962-ben?*

– Igen, még az általános iskola termeiben. 1964-ben vált önállóvá a gimnázium, ekkor már az apátság épületeiben is folyt a képzés. Szinte hihetetlen, hogy a tanárok a szünetekben odaértek egyik óráról a másikra. Kellemetlen lehetett, de valamilyen szinten izgalmas is. 1969 májusában adták át ezt az épületet, ahol jelenleg vagyunk. Volt egy olyan osztály – az egyik kollegám, Fülöpné Hebling Erzsébet tanárnő idejárt –, amely csak érettségizni jött ebbe az épületbe.

– *Egy nagyon egyszerű, utcai kérdéssel élve, és lehet, hogy erre egyszavas válasz is adható: hogy sikerült a bál?*

– Azt gondolom, hogy jól.

– *Ez azért több volt egy szónál, de menjünk bele a részletekbe: például sok régi diák jött el?*

– Pontos számokat nem tudok mondani. Mintegy háromszázan voltunk összesen, körülbelül száz régi diák.

– *Az imént említett tanárnő tényleg nagyon régi diák. Voltak még a korai időkből?*

– Az 1962-ben induló évfolyamból is jelen voltak nyolcan-kilencen. Pálinkás Rezső volt a főszerzője a 62-es évfolyamnak, az ő munkájának az eredménye, hogy ennyien eljöttek az első belás diákok közül. Számomra nagymamák is ültek ott.

– *Kiadták a feladatot egy-két „ismertebb” régi diáknak, s ők hozták össze az osztályokat? Hogy sikerült meghívni ennyi embert?*

– Nem volt könnyű. Fülöpné Hebling Erzsébet tanárnő és a Szlottáné Hanich Anna tanárnő nagy munkájával indult ez be. A régi névsorokból próbálták összeszedni, hogy kiket lehetne megszólítani. Rengeteg e-mail került kiküldésre. Az iskolán belül is szervezkedtünk. A mostani kollegák között is nagyon sok régi diák van. Ők mentek a saját osztályaik után. Az egykori osztályfőnökök is besegítettek. A megyei sajtóban, helyi képűtségban történő hirdetés is nagy lehetőség volt számunkra. Az igazán régiek levél útján, személyes megkereséssel göngyölítették fel a szálakat. Én is, akárkit láttam, leszólítottam az utcán.

– *A program hogy állt össze?*

– Hat órákor volt a kapunyitás. Hét óra körül kezdődött a program Talabér Márta országgyűlési képviselő asszony fővédnökségével. A megnyitó a Rapszódia Énekegyüttes fellépésével kezdődött, majd beszédek következtek. Igazgatóként az iskola múltját elevenítettem fel, és egy két benyomást is megosztottam a vendégekkel, ami engem ideköt.

Elődömet, Tárkányi Tibort is felkértem ünnepi gondolatokra, valamint egy korábbi igazgató, Magyar Lászlóné mondott volna beszédet, meg is írta, de családi okok miatt végül nem tudott eljönni a bálba. Majd egy öreg diák, Pálinkás Rezső következett, s végül országgyűlési képviselő asszony megnyitotta a rendezvényt. A beszédeket zenei betétek szakították meg iskolánk jelenlegi zenetanárainak és diákjainak közreműködésével. Búzásné Rezsőfi Livia, Ihász Irén és Németh Anna emelte az est hangulatát. A megnyitó a tizenkettedik évfolyamosok nyitótáncával zárult. A bálon végig a Fúzió zenekar szolgáltatta a zenét. Vacsora, beszélgetési lehetőség. Kilenc óra körül régi diákok szórakoztatták a megjelenteket. Szücs Kata énekével kezdődött ez a blokk, aki négy éve végzett nálunk, jelenleg egy színi tanoda növendéke. Ezt követően Müller Anikó anekdotázott kicsit, megmutatott néhány régi kiadványt, ami érdekelte a mostaniakat is. Végül a gimnáziumban '92-ben érettségiző Mavizer Erzsébet könnyűzenei produkciója következett. Az est a Retro Kids félórás műsorával folytatódott. Meg kell jegyezni, hogy a hét tag közül öt a mi diákunk, és a hatodik, Vincze Kitti is hozzánk felvételizett. Tehát szinte az egész csapat belás kötődésű. A tombolahúzást fél egykor tartottuk meg, ezt megelőzően és ezt követően is fergeteges táncmulatság zajlott, egészen fél négyig. Mindenképpen köszönet a Reguly Antal Szakképző Iskolának, amely a helyet biztosította.

– *A bálból befolyó bevételt konkrét célra szeretnék fordítani?*

– Szeretnénk kiadni egy jubileumi évkönyvet, a báli bevételt ebbe szeretnénk beforgatni. Egy nagyobb kiadványra gondoltunk, amelyre valahonnan elő kell teremteni a tőkét. A szülők is nagy segítségünkre vannak. A hagyományos Béla Bál bevétele nálunk úgy szokott eloszlani, hogy egy részét – a belépőjegyek összegét – a diákönkormányzat kapja, s a saját céljaira fordítja. A büféből, tombolából befolyó pénz pedig a szülői munkaközösséget illeti. Ezúttal mind a két szervezet lemondott a bevételéről az évkönyv javára. A 62-es évfolyam is felajánlott ötvenezer forintot, amely szintén a bálon került átadásra. Ezt a pénzt ők igazából az iskola szépítésére adták, ami el is kezdődött.

Az épület

– *Igen, láttam a munkálatokat, talán ezzel kellett volna kezdeni a beszélgetést...*

– Ezt a belső rekonstrukciót a díszítőfestő szakos diákok végzik a tanáraikkal.

– *Tehát ilyen belső társadalmi munka?*

– Egyrészt társadalmi munka, másrészt ők szakmai gyakorlaton vannak. Ezt a lenti műhelyekben szokták végezni, úgy, hogy mindig leverik a falat, majd vakolnak, glettelnek, és ez ismétlődik évente többször is. Mint díszítőfestők, nekik ezt is meg kell tanulniuk. Gondoltak egy nagyot, hogy akkor megmutatják tudásukat az első emeleti zsbongóban. És ez nagyon látványos lesz. Áprilisban kerül sor a XXI. Országos Rajzversenyre, amelynek iskolánk kapta meg a rendezési jogát. Addigra olyan állapotokat kell teremteni, amire egy művészeti szakközépiskola büszke lehet. Az anyagköltség fedezésére jól jött az öreg diákok támogatása.

– *'69-es az épület. Milyen egyéb felújításokra lenne szükség?*

– Az intézmény fenntartója és az épület, ingatlan tulajdonosa két külön szervezet, ami időnként problémákat okoz. Az épület és a terület Zircé, a működtetésért pedig jelen pillanatban a Veszprém Megyei Intézményfenntartó Központ a felelős, hiszen január 1-jével az iskola a Kormányhivatalhoz került. Az utóbbi fél évben erőteljesen támogatta a város az iskolát, ami számomra nagy élmény volt. A képviselő-testület úgy döntött, hogy felújítja a kémia termünk aljzatát, ami bizony milliós beruházás volt. A zeneiskola hozzánk költözésével a megyei önkormányzat is sok mindent megcsinált, s most már a tornatermünk aljzata is olyan állapotban van, hogy arra büszkék lehetünk. Itt a bordásfalak szorulnának cseréire, ezek '69-es bordásfalak. Lenne még sok minden. A tornaterem fala mállik, a műteremben beázások

vannak. Ez utóbbinak nagyon rossz a szigetelése, hiába fűtjük, kimegy a meleg. Ezt a problémát előbb-utóbb meg kellene oldani valahogy, igaz, nagy beruházásról beszélünk. A vízvezetékrendszerünk és a villanyhálózatunk szintén '69-es. Nemrégiben ellenőriztek minket, s bizony van jó pár olyan munka, amit sürgősen meg kellene csinálni, de milliós a költségvetése. A távhőre vagyunk állítva, pedig az egyéni fűtés sokkal gazdaságosabb lenne. Ablakokat is kellene cserélni.

– *Pályáztak esetleg ilyen célokra?*

– Nyertünk pénzt pályázati úton, sőt kaptunk támogatást a városi testülettől, a megyétől, tehát volt, amit már ki tudtunk cserélni.

Szépül a sulis...

Múlt és jelen

– *Az iskola történetéből egy-két mérföldkövet tudna említeni?*

– '62-ről, '64-ről, '69-ről már beszéltünk. Ezekon kívül szerkezeti változások voltak az elmúlt ötven év alatt. 1969-től már egészen biztos, hogy két osztállyal működött az iskola, hiszen ezt az épületet már ennek megfelelően tervezték. Az egyik osztály mindig a gimnáziumi volt. A másik – a német nyelvi képzés 1973-as beindulását követően 1981-ig – a német tagozat, amelyet a fakultatív képzés háttérbe szorított, de aztán újra visszajött. Az 1990–91-es tanévtől az egyik osztály sima gimnáziumi, a másik tagozatos: fele német, fele rajzos. Az 1993–94-es tanévben indítottunk hatosztályos képzést, az első ilyen osztálynak én voltam az osztályfőnöke. A gimnáziumi osztály – négy osztállyal – persze működött továbbra is német- és rajztagozattal. A hatosztályos képzésben az osztály egy része német nemzetiségi tagozatos volt. Az ötös érettségi számukra felsőfokú német nyelvvizsgát adott. Tőlünk nagyon sok ilyen gyerek került ki. A zirci német nemzetiségi önkormányzat támogatója volt a képzésnek, diákokat irányítottak ide, akiknek ösztöndíjat és díjakat adtak. Ez egy nagyon jól működő kapcsolat volt annak idején. Később megcsappant az érdeklődés, nagyon nehezen tudtuk feltölteni a hatosztályos osztályokat. Ekkor vetődött fel a művészeti szakközépiskola gondolata, amely a rajztagozatból nőtte ki magát. Az akkori vezetőség válaszút elé került: hatosztályos képzés vagy művészeti szakközépiskola. Bár véleményem szerint a világ legjobb dolga a hatosztályos gimnázium, úgy érzem, jól döntöttek, hogy utóbbi mellett tették le a voksukat. Ugyanis ez akkor még nagyon nagy újdonságnak számított, és régiós lefedettségünk

volt. Rengetegen jelentkeztek. 2001-ben indult az első osztály, Fátyol Ella tanárnő vezetésével. Azóta a művészeti szakközépiskola óriási fejlődésen ment keresztül. A kezdet kezdetén sem működött rosszul, de most nagyon büszkék lehetünk rá. Az eszközeink, a berendezéseink, a termeink: nagy elismeréssel adózom a régi igazgatóknak azért, hogy ezt meg tudták teremteni.

– *Meghatározta az iskola irányváltását az, hogy milyen szakmai beállítottságú volt az akkori igazgató?*

[Nevet]: – Az utóbbi évtizedekben csupa matek szakos igazgató volt. Tehát nem mondható, hogy akár a nyelv, akár a képzőművészet iránt elkötelezettek lennének. Bár hozzáteszem: én azért elkötelezett vagyok a művészetisek iránt, noha mint mondtam, nagyon szerettem a hatosztályos képzést. Ahogy a hatosztályos képzési formánk megszűnt, rögtön művészeti osztály osztályfőnöke lettem a tavalyi tanévig. [Az iroda falain látható művészeti alkotásokra mutat]: Végig kell tekinteni, ez valami csoda. Ez a képzési forma megváltoztatja a gyerekek és tanáraik lelkét is. Erőssé, kitartóvá és a szépség iránt fogékonyá tesz mindenkit az egész iskolában.

– *Nem került háttérbe a gimnázium ezáltal? Hiszen jobban a művészeti szakközépiskolásokról hallunk.*

– Persze, mert őket lehet „mutogatni”. Olyan produktumaik vannak, amiket akkor is meg tudunk mutatni, ha ők nincsenek ott. A gimnazistáknak ellentétben olyan produktumaik vannak, melyekhez kellene ők is. Egy kiállítás fent van három hétig, de egy színjáték, egy vers, egy ének csak az adott pillanatra érvényes. Ezért van nehéz helyzetben a gimnazista. Viszont nézzük meg a felvételiket: ott vannak mindenhol a diákjaink; orvosi egyetemen, mérnöki karon, humán területen. Van jogászuk, orvosunk, kutatónk, mérnökünk. Tehát ugyanúgy öregbítik az iskola hírnevét, mint a művészetisek. Nincs különbség köztük. Mindenkire büszkék lehetünk valamiért!

– *Jól látom, hogy a színjátszósok nem jönnek ki az intézmény falai közül?*

– Jól látja.

– *Ennek mi az oka?*

– Jelen pillanatban a keszthelyi Helikon művészeti versenyre készülnek. Sajnos nagy az érdektelenség a kulturális programokra a városban, a falvakban. Az énekkarral is sokszor tíz ember előtt lépünk fel. Az is problémát jelent, hogy iskolánkban sok a bejáró, kevés a helybéli. Az általános iskolában például más a helyzet, ott szinte minden gyerek zirci. A szülő elmegy a fellépésére, hiszen helyben van. Az esetünkben viszont a szülői közönségre nincs remény. Már egy ideje nyitott koncerteket tartunk a hangversenytermünkben. Plakátokon népszerűsítettük a programot, de még egyetlen külső néző sem volt. A veszprémi konzervatóriumból jönnek hozzánk olyan diákok, akik versenyre készülnek, tehát versenydarabokat adnak elő. Három fafúvós, egy zongorahangverseny volt eddig, most jönnek majd a vonósok is. Már szervezzük a győri főiskolások koncertjét. A gimnáziumból mindig van 20-30 érdeklődő, de a városból kik fognak eljönni?

Egy diák útválasztása

– *Ön bélás diák volt?*

– 19 olyan tanárunk van, aki bélás diák volt és itt kezdte pedagógusi pályafutását, de én nem tartozom közéjük. Veszprémi vagyok, a Lovassy László Gimnáziumban végeztem középiskolai tanulmányaimat. Bár mindig is vonzott a tanárság, orvos szerettem volna lenni. Az emberek zöme a könnyebb utat választja, én is így tettem. Sajnálom, hogy meg sem próbáltam, nem adtam meg magamnak ezt az esélyt. Jól érzem magam, mint tanár, imádok tanítani, nekem ezt találták ki, ez az életem. Lehet, hogy jó orvos is lennék, ez már soha nem derül ki. Ha nem is vesznek föl, legalább megpróbálhattam volna... A gyerekeknek – mikor

jönnek szerenádózni – ezt a mondatot mindig elmondom: adjátok meg magatoknak a lehetőséget.

Balázné Györek Zsuzsanna szeretett volna bélás diák lenni...

– *Az igazgatóvá választását követően is bánja?*

– Csak azt bánom, hogy nem felvételiztem az orvosi egyetemre. Azóta is orvos-sorozatokat nézek, „besírom” magamat egy-egy műtetre. Nem bánom, hogy tanár a hivatásom, mert ez az életem. Boldog vagyok, hogy ezt csinálhatom. 1992. augusztus 15-én kerültem ebbe a tantestületbe. Nagy élmény volt. Két hónap tanítást követően rájöttem: ha a III. Bélába járok, akkor én ma orvos vagyok. Tehát azzal a plusszal, amit itt kaptam volna diákként: szeretet, családi légkör, egymásra való odafigyelés. Nem választottam volna a könnyebb utat, mert ez a hely inspirált volna arra, hogy megvalósítsam önmagamat. Most tanárként van lehetőségem, hogy inspiráljam a gyerekeket, kollégáimmal együtt segítsünk nekik. Amikor beadtam az igazgatói álláspályázatot, megkérdezték tőlem, hogy miért akarok igazgató lenni. Az volt a válaszom: mert magaménak érzem az iskolát. Mintha az én családom lenne. Amiért tenni szeretnék. Nem egyszemélyben vezetem, hanem ott vannak mögöttem a kollégáim, dolgozóink, diákjaink, a szülők és persze a város, a kistérség is, együtt vezetjük az intézményt.

– *Ha most választhatna, melyiket választaná: lovassy-s diákként bélás tanár vagy pedig bélás diákként orvos?*

– Szeretném ezt is, meg azt is. Azt hiszem, jobb lett volna idejárni.

Családból nagycsalád

– *Tavaly „megzenésítették” ezt a régi épületet, a Városi Zeneiskola előbb – 2007-ben – megyei fenntartásba került, majd át is költözött a Köztársaság utcába, tehát minden tekintetben beolvadt az intézménybe, annak harmadik pillére lett. Pár hónappal korábban beszélünk erről, azóta mik a tapasztalatok? Beilleszkedtek a zeneiskolások, nem zavarják egymást a többiekkel?*

– Olyan jó! Reggeltől estig gyerek van az épületben. Szervezési szempontból akadnak némi problémák továbbra is. A legnagyobb gondot a takarítás időpontja jelenti. Jó lenne, ha még nagyobb tisztaság fogadná az érkező zeneiskolásokat, de ezt nagyon nehéz megoldani. Félttem

tőle, hogy itt majd ellentétek lesznek, nem lehet zökkenőmentesen tanítani. De semmi probléma nem volt. Hogy miért, azt nem tudom, mindenesetre nagyon büszke vagyok rá. Arra, hogy nem csak a tanárok, hanem a portás, a takarító személyzet, a karbantartók is idomultak a megváltozott helyzethez, nagy szeretettel látják ezeket a gyerekeket, nem okozott fennakadást az ideköltözésük. A jubileum alkalmából meghirdetett Téma Napok is jó alkalom arra, hogy összecsiszolódjunk. Minden hónapban van egy olyan nap, amikor bizonyos téma köré építünk előadásokat, foglalkozásokat. Külsős és belsős előadókat egyaránt hívunk. Vagy rövidített órák vannak, vagy kijelölünk egy órát, amikor ez zajlik. A zenésztanárokat is megkértem, hogy kapcsolódjanak be ebbe. Tehát együttműködnek a közismeretis, művészeti és zeneművészeti tanárok. Összességében felpezsdült az élet az iskolában.

Ezt jelenti ma bélás diáknak lenni (Fotó: www.bela-zirc.sulinet.hu)

50-es programcsomag

– *Téma Napokat tetszett említeni. Milyen egyéb programok várhatók még az ötvenéves jubileum keretében?*

– Áprilisban lesz a Béla Hét, ezt Béla-névnap környékén szoktuk tartani. Nem tudom, hogy meg fog-e valósulni, de terveinkben van egy gála összehozása kimondottan a régi diákoknak. A program több részből állna. Lenne egy „nyitott iskola”, amikor diákok vezetésével csoportok járhatnák végig az intézményt. Szeretném – bár ezzel sokan nem értenek egyet –, hogy régi tanárok tartsanak órákat. A bálban már volt olyan, hogy régi tanítványaink léptek fel, ezen a gálán nagyobb körben is lenne erre lehetőség, s itt a jelenlegi diákjaink is meg tudnák mutatni magukat. Beszélgetésekkel, osztálytalálkozókkal lenne egybekötve mindez. A Téma Napok átnyúlnának a következő, tehát a 2012–13-as tanévre. Téma Hetek is vannak tervben, bár ezek nem kimondottan az ötvenéves évfordulóhoz kapcsolódnának. Lenne egy olyan hét az iskolában, amikor az órákat kitelepítenénk különböző helyekre: műemlékkönyvtárba, múzeumba, arborétumba. Meg lenne tartva az összes tanóra, csak tömbösítve, a helyi lehetőségek kihasználásával.

– *A helyi értékek megismerése is a célja ennek?*

– Az is. Ha valaki bemegy a múzeumba, könyvtárba, csak azt fogja látni, ami ki van rakva. Nekünk viszont felajánlották, hogy megmutatják azt is, ami el van zárva. Egyszer-egyszer át szoktunk egyébként is menni, de akkor ez a hét erre lenne berendezve. Itt újra szeretném megköszönni a helyi intézmények segítőkész és gyümölcsöző együttműködését iskolámmal.

Kelemen Gábor